

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 01.11.2023 nr JUM/23-1427/-1K

Meie 28.11.2023 nr 5-13/23/3839

Korruptsioonivastase seaduse muutmise seaduse kooskõlastamine märkustega

Kaitseministeerium ja tema valitsemisala asutused toetavad kavandatud korruptsioonivastase seaduse (KVS) muudatusi ning seeläbi seaduse kaasajastamist. Teeme tehtud muudatustega seonduvalt paar ettepanekut, mis meie hinnangul aitaks veelgi kaasa õigusselguse loomisele:

- 1) Kehtiv KVS § 3 lg 3 näeb avalikku ülesannet täitvale asutusele ette kaks kohustust, milleks on tagada ametiisiku korruptsiooni ennetamise alane teadlikkus ning ametiisiku kohustustest kinnipidamise kontroll. Käesoleva eelnõuga lisatakse asutuse kohustuste hulka kohustus tagada ametiisiku teadlikkus ametiseisundi olemasolust. Kaitseministeeriumi hinnangul ei ole vastav täiendus otseselt vajalik, kuivõrd see on sisuliselt kaetud juba kahe eelneva punktiga. Seda lähenemist toetab ka 2013. aastal jõustunud KVS eelnõu seletuskiri, kus on märgitud: „*Asutus on samuti kohustatud tagama ametiisiku korruptsiooni ennetamise alase teadlikkuse. Selle kohustuse täitmine eeldab ametiisiku kvalifikatsiooni selgitamist eelnõu § 2 kohaselt, selgituste andmist ja tingimuste loomist teadlikkuse omandamiseks.*“ Kvalifikatsiooni selgitamine ja tingimuste loomine teadlikkuse omandamiseks katavad endas ka kohustust tagada ametiisiku teadlikkus ametiseisundist.
- 2) Eelnõu punktiga 12 lisatakse deklareeritavate andmete koosseisu osalus ühisrahastuses. Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et ühisrahastust on kolme liiki, millest kaht esimest (laenu põhine ühisrahastus ja investeringupõhine ühisrahastus) tuleb edaspidi deklareerida ning deklareerimisele ei kuulu finantstulu mitte pakkuv ühisrahastus. Mõistlik oleks see fikseerida seaduse tasemel, sätestades seal „*osalus ühisrahastuses, välja arvatud finantstulu mitte pakkuv ühisrahastus*“. Sarnaselt on toimitud ka väärtpaberite puhul, kus on seadusega teatud väärtpaberite deklareerimine välistatud „*välja arvatud kogumispensioni osak ja pensioni investeerimiskonto*“.
- 3) Eelnõu punktiga 13 lisandub deklarandile kohustus esitada huvide deklaratsioonis andmed tegelikuks kasusaajaks olemise kohta. Vastav kohustus on lisatud deklaratsiooni sisu käsitleva § 14 lõikele 1, mis sätestab deklareeritava vara koosseisu. Kas tegelikuks kasusaajaks olemine on käsitletav varana (kellelegi kuuluva asja või rahas hinnatava õiguse ja kohustusena), millega on võimalik teha tehinguid, või pigem on tegemist valitseva mõjuga teise füüsilise või juriidilise isiku üle? Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 9 kohaselt on tegemist mõjuga ning seega oleks see mõistlik vastav deklareerimise kohustus sätestada § 14 eraldi lõikenähtena või siis lisada vastav punkt lõikele 7.

Samuti tasuks seaduses täpsustada andmekoosseisu, mille deklareerimist tegelikuks kasusaajaks olemise puhul deklarandilt eeldatakse, sh mis hetke seisuga andmed esitatakse (näiteks kas deklaratsiooni esitamise kuupäeva seisuga või eelneva aasta kohta) ning mis andmed deklareeritakse (näiteks juriidilise isiku nimi ja kuupäev, mis ajast deklarant on juriidilise isiku tegelikuks kasusaajaks).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur

Minister

Karin Karpa

karin.karpa@kaitseministeerium.ee